

V pričakovanju PKP8

Od 9. do 15. januarja 2021

Obrisi PKP8 v nastajanju

Naša ocena o potrebi po novih paketih podpornih ukrepov se je izkazala kot pravilna, saj se s 17. januarjem razglasila epidemija podaljšuje še za dva meseca, kar nudi ustrezno zakonsko podlago za podaljšanje nekaterih podpornih ukrepov in uvedbo novih. Povračilo fiksnih stroškov je že podaljšajo do marca 2021 (za 1. četrtoletje), tudi shema skrajšanega delovna časa je bil že v 2020 podaljšana do junija 2021. V PKP8 bo verjetno podaljšano čakanje na delo (do aprila), prav tako pričakujemo, da bo država našla rešitev pri povračilu delodajalcem zaradi dviga minimalne plače. Pričakovati je, da bo minister za delo dvig minimalne plače objavil do konca januarja. Ne pričakujemo višje uskladitve od spodnje meje kot je to določeno v zakonu (+8,9 %), t. j. pri 1.025 EUR bruto.

Krizni dodatek za zaposlene povzroča nezadovoljstvo

Do dodatka v neto višini 200 EUR, ki naj bi ga prejeli vsi zaposleni, ki so delali v decembru 2020, bo po vsej verjetnosti upravičeno nižje število zaposlenih, saj sta ministrstvu za finance in delo zapisali, da so tudi izplačani dodatki v decembru del zadnje izplačane plače. Menimo, da bo tako brez kriznega dodatka ostalo okoli 15 do 20 % sicer upravičenih oseb, in sicer tisti, ki so decembra prejeli še izredno izplačilo, ki ga v podjetjih imenujejo različno (božičnica, 14. plača ipd.). Pri tem velja omeniti, da podjetja niso mogla predvideti tega zakonskega predloga že od decembrskem izplačilu.

Izredna decembrska izplačila prejela petina zaposlenih oseb

Izredno izplačilo (bolj znano kot letno nagrado, 14. plačo ali božičnico) je s plačo za november 2020 prejelo 21,5 % vseh zaposlenih oseb, ki so prejele plačo (ali za 1,8 odstotne točke manj, kot jih je tako izplačilo prejelo s plačo za november 2019). Izredno izplačilo, izplačano s plačo za november 2020, je v bruto znesku znašalo povprečno 756,97 EUR in je bilo za 4,6 % višje od povprečnega bruto izrednega izplačila za november 2019. Visok delež prejemnikov nas je presenetil in verjetno izvira iz dejavnosti, ki so bile kljub izzivom COVID-19 uspešne (del industrije, energetika). Do višine povprečne plače se navedena nagrada ne šteje v davčno osnovo, obračunajo pa se vsi socialni prispevki. Ob tem naj omenimo, da omejitve, vezane na določene pogoje koriščenja državne pomoči, prepovedujejo izplačila nagrade poslovodstvu, ne pa zaposlenim. **Novembrska bruto povprečna plača** (izplačana decembra) je bila medletno višja za 6,9 %, neto pa za 7,6 % (razlika izvira iz ugodne obravnave prej omenjene nagrade, na katero se do določenega zneska ne obračuna dohodnine). Izplačilo izrednih dodatkov za zaposlene v javnem sektorju je povečala diskrepanco med zaposlenimi v javnem in zasebnem sektorju, saj je bila novembrska bruto plača pri prvih višja za 12,9 %, pri drugih za 4,6 %. Navedena statistika je do določene mere izkrivljena, saj ne upošteva manjšega števila plačanih ur, ki so posledica koriščenja pravice do čakanja na delo in skrajšanega delovnega časa.

Fiskalni svet znižal oceno primanjkljaja za 2020

Fiskalni svet je pohitel z oceno **javno-finančnega primanjkljaja** za leto 2020, ki je nižja od pričakovanj v rebalansu (ki je temeljil celo na bolj optimistični napovedi), in sicer za 700 mio EUR oz. 1,7 % BDP. Primanjkljaj državnega proračuna naj bi tako po prvi oceni znašal 3,5 mrd EUR (8,1 % BDP), pri čemer ne pričakujemo dodatnega pomembnega primanjkljaja pri občinah, ZPIZ ali ZZS. **Proračunski prihodki** so bili v 2020 nižji za 10,5 % (brez upoštevanja COVID-19 ukrepov so bili nižji za 6,9 %), **odhodki** pa so bili višji za 26,8 % (brez COVID-19 ukrepov so bili višji za 6,5 %). Vsi **COVID-19 podporni ukrepi države** so znašali 2,9 mrd EUR (6,7 % BDP), pri čemer so tisti, ki so neposredno vplivali na primanjkljaj, znašali 2,4 mrd EUR (5,5 % BDP). Vrednost garancij in odlogov obveznosti davkov in posojil je znašala 0,5 mrd EUR (1,7 % BDP), kar je bil delež, ki je bil nižji kot v drugih državah. Menimo, da je bila to posledica nižje začetne zadolženosti slovenskih podjetij in gospodinjstev. Ocene ministrstva za finance glede določenih ukrepov (denimo glede povračila fiksnih stroškov pri 900 mio EUR (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_20_2511; naša ocena je desetina tega zneska) ostajajo visoke. Primanjkljaj, ki je nižji od pričakovanega, ustvarja več manevrskega prostora za podaljšanje ukrepov v 2021 oz. za sprejetje morebitnih dodatnih.

Industrijska proizvodnja v novembru 2020 že blizu ravni iz novembra 2019

Podatki o izvozu po metodi plačilne bilance so potrdili izboljšanje trenda v izvozu ob koncu leta. **Novembrski izvoz blaga** je bil medletno višji za 0,9 %, v prvih 11 mesecih pa je bil nižji za 8,5 %. Ob tem je bila industrijska proizvodnja v novembru medletno nižja za 1,1 % (v območju evra je bila nižja za 0,6 %-sezonsko prilagojeno), v prvih 11 mesecih pa za 6,5 %. Znotraj skupin

dejavnosti po tehnološki zahtevnosti je bil padec zelo visok pri nizko tehnoloških dejavnostih (-9,4 % v novembru; -5,9 % v 11 mesecih), kar je bilo verjetno posledica slabših trendov v tekstilni in lesni industriji. V ostalih treh skupinah dejavnosti je bila rast pozitivna ali padec zelo majhen. V dejavnosti rudarstva je bila novembrska 11-odstotna rast predvsem posledica večjega izkopa lignita v Premogovniku Velenje. **Prihodki od prodaje v industriji** so bili v 11 mesecih za 7,5 % nižji, kar pomeni, da so se cene blaga v povprečju znižale za 1 %. **Vrednost zalog v industriji** je bila v 11 mesecih nižja za 1,7 %, od tega najbolj v dejavnosti potrošnih dobrin (+9,4 %), medtem ko je bila v proizvodnji kapitalskih dobrin nižja za 0,9 %. Tako pričakujemo predvsem rast industrijske proizvodnje v zadnji skupini dejavnosti, t. j. strojogradnji, proizvodnji vozil, kovinski industriji in proizvodnji električne opreme.

Novembra rast v gradbeništvu zaradi cest in železnic

Vrednost gradbenih del je bila novembra medletno višja kar za 18,4 %, kar je bilo precej nad našo oceno (1 %). Rast je posledica toplega vremena in nizke osnove (november 2019 je bil precej šibek mesec za gradbeništvu), medtem ko prepoved opravljanje del potrošnikom ni imela tako velikega negativnega učinka. Rast je bila prisotna predvsem v segmentu gradbeno-inženirskih projektov (+26%), medtem ko je bila pri stavbah 2,5-odstotna. V celem letu tako pričakujemo blago rast gradbenih del, verjetno blizu 1 % v 2020.

Nemški BDP v 2020 nižji le za 5 %

Destatis, nemški statistični urad, je ocenil, da je **nemški BDP v 2020** upadel za 5 %, kar je manj od novembrske ocene EK (-5,7%). Več delovnih dni je prispevalo k ublažitvi padca za 0,3 odstotne točke. Dodana vrednost se je v trgovini, transportu in gostinstvu znižala za 6,3 %, v predelovalnih dejavnosti za 10,4 %. Samo v gradbeništvu so bili trendi pozitivni-dodana vrednost je zrastle za 1,4 % (več na: https://www.destatis.de/EN/Press/2021/01/PE21_020_811.html). Izdatkovna metoda BDP je pokazala, da je potrošnja gospodinjstev upadla za 6 %, potrošnja države pa porasla za 3,4 %. Investicije v osnovna sredstva so upadle le za 3,5 %, in sicer predvsem zaradi padca investicij v stroje in opremo (-12,5 %). Investicije v zgradbe so bile višje za 1,5 %. Realni izvoz se je skrčil za 9,9 %, uvoz za 8,6 %. Število delovnih mest je bilo nižje za 1,1 %. Znotraj industrije so najbolj odpuščali v kovinski industriji, industriji gume in plastike, proizvodnje strojev (sredina avtomobilske verige). Samo kemična industrija je povečala zaposlovanje (za 1,6 %). Po preučitvi števil se povečuje verjetnost, da bo padec slovenskega BDP bližji 6 % (naša ocena: -6,5 %, Consensus: -7,0%).

Sredina potrditev Bidna

Novi ameriški predsednik Biden naj bi zaprisegel v sredo, 20. januarja. V tem tednu je že razkril predlog paketa v višini 1,9 bilijona dolarjev, ki prinaša dodatne ukrepe za spodbudo ameriškega potrošnika, med drugim enkratno izplačilo, dvig nadomestila za brezposelnost, večja vlaganja v zdravstvo, večja podpora MSP. Za tako velik paket potrebuje predsednik še 10 glasov republikanskih senatorjev (razen če ne uporabi enkratnega ukrepa, ki zahteva navadno večino, kar je manj verjetno), zato je verjetneje, da se bo končna vrednost paketa skrčila na 1 do 1,2 bilijona dolarjev.

Dogodki v prihodnjem tednu: potrditev 46. predsednika ZDA in teden centralnih bank

Dan objave	Kazalec	Vir oz. poročevalec	Pomen
18. 1. 2021, ponedeljek	Delovno aktivno prebivalstvo, Slovenija, november 2020	Statistični urad RS	Dinamika na trgu dela ob koncu 2020
19. 1. 2021, torek	Vrednost gradbenih del, EU-27, november 2020	Eurostat	Gradbena dinamika po državah in ločeno za zgradbe in inženirske objekte
19. 1. 2021, torek	ECB-jeva anketa o posojilih, 4. četrletje 2020	ECB	Publikacija o posojilnih trendih v državah območja evra
19. 1. 2021, torek	Odločitev kitajske centralne banke o centralni obrestni meri in drugih monetarnih ukrepih	Bank of China	Vpliv na gibanje potrošnje in uvoza
20. 1. 2021, sreda	Statistika gradbenih dovoljenj za stavbe, Slovenija, december 2020	Statistični urad RS	Pogled v prihodnjo stanovanjsko gradnjo
20. 1. 2021, sreda	Odločitev japonske centralne banke o centralni obrestni meri in drugih monetarnih ukrepih	Bank of Japan	Vpliv na gibanje domače potrošnje

Izpod peresa glavnega ekonomista GZS

21. 1. 2021, četrtek	Mnenje potrošnikov, Slovenija, januar 2021	Statistični urad RS	Odsev tekočega razpoloženja potrošnikov
21. 1. 2021, četrtek	Odločitev ECB o centralni obrestni meri in drugih monetarnih ukrepih	ECB	Vpliv na posojilne pogoje držav, podjetij in potrošnikov v območju evra in širše
22. 1. 2021, petek	Sestavljeni indeks nabavnih managerjev, območje evra, Nemčija, Francija, ZDA, Združeno kraljestvo, Japonska, januar 2021	IHS Markit, au Jibun Bank	Indikator, do katere mere padec v storitvah vpliva na celotno gospodarstvo

Bojan Ivanc, CFA, CAIA
glavni ekonomist pri Analitiki GZS

Semafor napovedi

Kazalnik	Zadnja/predhodna vrednost	Ciljna vrednost (ocena Analitike GZS)	Stopnja negotovosti ocene (1=nizka, 5=zelo visoka)
Mnenje potrošnikov glede na predhodni mesec, Slovenija, januar 2021 - december 2020	+4,0	-2,0	5
Sestavljeni indeks nabavnih managerjev, območje evra, januar 2021	49,8	48,5	3
Delovno aktivno prebivalstvo, Slovenija, november 2020/november 2019	-1,1 %	-1,2 %	2